

– שינוי –
רכ"ה

**מדור
אמונה
ובטחון**

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני

ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב **שמעון שפיצער שליט"א** | פרשת **בשלח** תשפ"ד

ניצול הכישרונות לתכלית הנרצה

פרסום בבית כנסת עם חלונות סגורים

ישאל השואל: איך הדבר באמת נעשה? אמנם זה שהאדם נברא ע"מ להודות לה', יסוד פשוט הוא, וכבר מבואר ב**פסוק** (ישעיהו מג, כא) "עם זו יצרת לי תהלתי יספרו". האדם אומר תהלה לדוד ומכיר כי חנון ורחום ה', טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו, וכן הלאה. אבל מה שכתב הרמב"ן שמפרסמים אלוקות על-ידי שעומדים בבית הכנסת ומרימים את קולם בתפילותיהם, לכאורה אינו מובן. ואולי היה יותר נכון ע"מ לפרסם אלוקות, לנסוע למקומות של גויים או אנשים הרחוקים משמירת תורה ומצוות, לעמוד על הגבעה ולצעוק בקול: יש אלוקים! התפללתי אלי ונענית. או להעלות על גבי כתבי העת את כל ההוכחות שיש אלוקים ושהוא מנהיג את העולם כולו ושהוא טוב ומטיב. אבל כעת שמתאספים בתוך בית הכנסת שהוא מקום סגור, מה מרוויחים מזה שצועקים בקול גדול? איך מפרסמים אלוקות בזה שאנו בעצמנו מתקבצים בבית הכנסת ומוזים לה'?

אכן התשובה פשוטה, שכאשר יש לו לאדם איזה הרגש בלב או הבנה במוח והולך ומוציאו מן הכוח אל הפועל על-ידי שהוא מודה לה' בפיו ובהתרגשות הלב, אין הבדל כמה אנשים שומעים אותו או כמה אנשים נמצאים בבית הכנסת, או כמה אנשים משתכנעים ממנו. עצם זה שהוא עומד ומודה לה', בזה הוא מפרסם את האלוקות בעולם, וגורם לכך שאחרים ירגישו שיש אלוקים בעולם, כי אין האדם צריך שיבואו אליו לשכנעו מבחוץ, שהרי כל אחד נברא ע"י הקב"ה בעצמו, וכיון שכן, נמצא בתוך לבו ההבנה שיש אלוקים בעולם. אצל היהודי הוא בוודאי כך, כי יש לו נשמה שהיא חלק אלו-ה ממעל, אלא שהיא רדומה, וכשיהודי אחד מזכך את עצמו ומוציא מתוכו את ההבנה שיש

עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו

בשיעור הקודם למדנו את דברי רבינו שהמשתדל בפרנסתו או בענין אחר ורואה שהוא מצליח, הגם שמצד אחד אסור לו לחשוב שההשתדלות הביאה לו את ההצלחה, אלא עליו להאמין שהקב"ה הביא לו את השפע בלי שום קשר להשתדלותו, מצד שני עליו לשמוח מזה שהקב"ה זיכה אותו ליהנות מפרי עמלו ומתוצאות מעשיו ולהודות על זה. וראינו שהאדם עלול לחשוב שמדובר בסתירה וישאל: "מדוע זה נקרא תוצאות מעשיי? אין זה תוצאות מעשיי, אלא סתם זכיתי לישועה". והתחלנו לדבר על המושג שיש לו לאדם שליחות קדושה להוציא את כוחותיו אל הפועל, וכשהאדם משכיל לעשות זאת בדרך הנכונה וליהנות מכך, אזי הוא מתמלא בסיפוק ושמחה הרצויים, וכעת נרחיב בענין בס"ד.

ידועים דברי הרמב"ן בפרשת בא שהקב"ה רצה שנודה לו ונאמין בו, ולתכלית זו נתן לנו את המצוות. וזה לשון הרמב"ן שם: "לפיכך אמרו (אבות פ"ב מ"א) הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שכולן חמורות וחביבות מאוד, שבכל שעה אדם מודה בהן לאלוקיו, וכוונת כל המצוות שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שיידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו".

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקראו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה נתרם ע"י ידידינו
החפץ בעילום שמו
לזכותו ולהצלחתו
לרגל הגיעו לגיל בינה

גליון זה נתרם ע"י ידידינו
ראובן זעליג בן שפרינצה אסנה חיה
חווה גיטל בת אסתר פרל
לזכותם ולהצלחתם

יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לשפע ברכה והצלחה, ולרוב נחת מכל יוצ"ח ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את הנלמד בשיעורים מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת

אלוקים בעולם, מן הכוח אל הפועל, גם אנשים אחרים ירגישו בזה, כי אין זה צריך לבוא מראובן לשמעון, אלא משמעון לשמעון, וכיון שכל האנשים קשורים זה בזה, כשנשמת האחד מתעוררת, אף נשמת השני מתעוררת.

ובמילים פשוטות: **אם האדם רוצה לפרסם אלוקות בעולם, הוא צריך לפרסם אלוקות אצל עצמו.** כך מובא בכל הספרים לגבי חנוכה^ה, שכאשר האדם אומר הלל ומעורר בתוכו הכרה עמוקה בהקב"ה, **הרי הוא מפרסם אלוקות בכל העולם כולו.** זהו היסוד שכתב כאן הרמב"ן שעומדים בבית הכנסת ומודים לה' ובזה מפרסמים אלוקות בעולם.

ולא ימס את לב אחיו כלבנו

הנה אצל היוצאים במלחמה נאמר (פרשת שופטים כ, ח): **"ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו"**, וראיתי להרה"ק מרחמיסטריווקא - ארה"ב זיע"א (אמרות טהורות) שאמר בשם הגאון מטשעביץ זצ"ל בשם הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זיע"א בנו של הסבא קדישא מרוז'ין זיע"א: בפסוק לא נאמר שהאיש הירא ורך הלבב אמר משהו או צעק והפיל מורא על אחרים. אלא הוא הולך יחד עם כולם, אבל הוא ירא בלבד, ולכן הוא צריך לשוב לביתו, כי די בכך לעורר פחד בליבותיהם של ההולכים עמו. צריך להבין זאת היטב. הוא אינו מראה שום סימן מבחוץ. אין רואים עליו כלום, לא על עיניו, לא על פיו, ולא על צורת הליכתו. הוא הולך ממש כמו כולם. אבל השוטרים אומרים: יש כאן מי שירא והוא חייב לשוב לביתו, כי כשאחד ירא, הוא מכניס מורא בלב כולם. וסיבת הדבר, כי לב מרגיש לב. זוהי המציאות.

הלבבות משפיעים זה על זה

כמו"כ ידוע לגבי שולחנם הטהור של הצדיקים שיש מהם שאמרו דברי תורה על שולחנם, ויש מהם שלא אמרו מאומה, כגון בחלק מחצרות טשערנאביל ובעוד מקומות, והיו שהתפלאו על כך, שהרי אם כן מדוע החסידים הולכים אל השולחן הטהור? אם הם רוצים סתם לנגן ניגונים - שיישבו בביתם וינגנו ניגונים, ואם הם רוצים לנגן במנין דווקא - שיתאספו להם עשרה עשרה וינגנו. אך יש מהצדיקים^ב שהשיבו על כך, באמרם שאם דבר זה פועל לגבי היראה הפסולה, בוודאי זה פועל גם לגבי היראה הרצויה, וכשהצדיק היושב בראש השולחן, הוא ירא ורך לבב לריבונו של עולם, הוא ממס את לבב אחיו כלבבו. וכן אמרו אצל החסידים לגבי הישיבה באגודה אחת. כשיושבים ביחד אנשים יראים, ורוצים לעבוד את ה', אזי הלבבות מרגישים זה את זה, וזה משפיע אהבה ויראה.

האדמו"ר מרחמיסטריווקא זיע"א סיפר שפעם למד עם חותנו הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זיע"א בערב שבועות, ובאמצע הודיעו לחותנו שהגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל נמצא על קו הטלפון ורוצה לדבר אתו. הוא יצא לדבר אתו, וכשחזר, סיפר לו כך: "הגר"א קוטלר הודיע לי שיש לו תלמיד אחד שנראתה אצלו

ירידה, ושלח אותו אלי להיות אצלי בחג השבועות כדי שיחזור ויתעלה, ואמרת לי: לו היית שולח אותו בימות החול, הייתי יכול לדבר אתו, אבל עכשיו שאתה שולח אותו ליו"ט, איך אוכל לעזור לו? הרי אין לי פנאי לדבר אתו!" בסופו של דבר, תלמיד זה היה בסקווירא וקיבל השפעה מבלי שהרבי יאמר לו כלום, והוא עלה ונתעלה בתכלית השלימות.

כך זה עובד. ועל אחת כמה וכמה, כשמדובר ביהודי יותר נקי, ההשפעה הרבה יותר גדולה, וזאת משתי סיבות, האחת כי היראת שמים של הצדיק היא פי אלף, ועוד כי הלבושים המסתירים את היראת שמים כמעט ואינם קיימים, וממילא שורה אצלו רוח של יראת שמים וכל מי שנמצא שם מתעורר בו רצון לעבודת ה', כי לב מרגיש לב והנשמה מתעוררת ומתחממת.

מדה טובה מרובה

ובכן, יסוד זה צריך להשתמש בו הלכה למעשה, וכפי שאמרנו זה עתה שעל האדם לדעת שאם הוא עובד את ה' היכן שהוא נמצא, ומוציא זאת מן הכוח אל הפועל... כגון, כשהוא עומד בחדר, שהחלונות סגורים, והדלתות מוגפים, והוא רוקד ואומר מזמור לתודה ומשבח את הקב"ה ואומר נשמת ומזמורי תהלים... הרי הוא מפרסם אלוקות וגורם לכך שיהודים אחרים יתעוררו להתקרב אל ה'. הצדיקים אמרו זאת. הם אמרו זאת גם לצד ההפוך, כידוע מה שאמר הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א, שאם בבעלזא מחליף אחד את שרוך כותנתו לכפתור ע"מ להידמות על ידי כן ולו במעט למתחדשים, משתמד יהודי כנגדו בפרזי. אכן מדה טובה מרובה, ולכן אם האדם מגלה אלוקות, הרי הוא מקיים את תפקידו בעולם, ומהו תפקידו? אומר הרמב"ן - תפקידו של האדם בעולם הוא לספר תהלות הא-ל. להביא אלוקות לעולם, שירגישו בה, שיכירו בה, שיראו אותה. לפרסם שיש אלוקים בעולם.

אומרים לנו הצדיקים: איך מפרסמים שיש אלוקים בעולם? האם על-ידי שמשלמים כמה אלפי דולרים ותולים שלט גדול במנהטן - "דעו לכם שיש אלוקים"? לא מצאנו שהצדיקים יעשו כן. אבל זהו התפקיד! נכון, הם קיימו את התפקיד, אבל עשו זאת על-ידי שהתלהבו באמירת למנצח שבע פעמים קודם תקיעת שופר שכל העמים יתקעו כף ויריעו לאלוקים בקול רינה, ועל-ידי ששרו ויאתו כל לעבדיך. הם עשו זאת בבית הכנסת וע"י זה הרעידו את העולם ועוררו בלבבות כל בני האדם הרהורי תשובה.

כל כשרון הוא אלוקות

וכעת נשוב אל הכשרון שיש לו לאדם. הקב"ה ברא את האדם עם כשרון מסוים, כל כשרון הקיים בעולם, אף כזה שמבחוץ אינו נראה ככשרון רוחני דווקא או ככשרון שאפשר להשפיע באמצעותו. לדוגמא: אם הוא נולד עם כשרון לצייר ציורים יפים. בגיל שנתיים כבר ראו עליו שהוא יודע לצייר. וכעין זה מצוי שיש לו לאדם תכונה מסויימת, כגון יכולת מיוחדת לדבר עם אנשים. רואים עליו שיש לו חכמה והבנה מיוחדת בדיבור עם

א ראה לדוגמא 'שפת אמת' חנוכה תרלו ד"ה עניין פרסומי ניסא.

ב כן מוסרים בשם הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא שביאר בזה הנהגת אבותיו הק' זיע"א.

אנשים. הוא יכול להריח איזה דיבורים יגרמו לבן שיחו להרגיש טוב, ואיזה דיבורים עלולים לפגוע בו. יש אנשים שנולדים עם זה. דברים שבני חמישים צריכים ללמוד ולעבוד קשה להגיע לזה, ואף לאחר הלימוד, אינם מבינים מילתא בטעמא, אותם ילדים בני ארבע יש להם את זה והם יודעים לדבר עם אחרים באופן זה.

ובכן, צריכים אנו להבין שכל הכישרונות והתכונות היפות, הן אלוקות הקיימת בתוך האדם. הוי אומר: החלקים הגבוהים ביותר של האדם, החלקים העדינים ביותר, החלקים שפחות נתגשמו ואפשר לראות על ידם את הנשמה, הם אלה שבפנימיותו. הם נמצאים בתוך מוחו ולבו ואי אפשר למשש אותם ביד. ואפילו נכניס אותו במכונה שאפשר לראות דרכה את האברים הפנימיים, לא נוכל לראות את אלה. אבל תסתכל על התנהגותו, תסתכל על מאור פניו, תסתכל על ההבנה הפנימית שיש לו לתחום זה, ותראה שזה קיים אצלו, כי הוא נולד עם זה.

כשרון הוא החלק העמוק ביותר

לפעמים מדובר אפילו בענין טכני. יש לו שתי ידיים ימניות. איך הוא יודע כיצד לתקן את החשמל? מי לימדו זאת? אף אחד לא לימד אותו. יש לו את זה, הוא מבין בזה. זה לא כח שנמצא בידיים. זה משהו שנמצא בתוך האדם פנימה. אתה רואה כאן גילוי אלוקות. כשרואים כשרון, או תכונה שבנפש, רואים את החלק העמוק ביותר של האדם. אמנם כן, לא תמיד זה כבר מעובד. ואדרבא, בדרך כלל זה מגיע באופן בלתי מעובד, ובאמת נדרש ללמוד איך להשתמש בו באופן הנכון ואח"כ בלתי לה' לבדו. אך תחילה צריך להגדיר מהו הדבר עצמו ואז ללמוד איך להשתמש בו. אנו צריכים להבין שהכשרון כשלעצמו הוא שכל של הקב"ה, כי הוא החונן לאדם דעת.

הוי אומר: אפילו אם נניח שהאדם יהיה עכשיו מגושם וישנוני ולא יתפעל מלראות עם לידת בנו איך הקב"ה ברא תינוק קטן עם מוח ולב וכבד ושאר האברים הפנימיים והחיצוניים, הרי יש דבר יותר עמוק מזה, והוא מה שבתוך התינוק הקטן הזה שעדיין אינו יודע לצחוק, כבר מונח הכשרון לאיזה דבר. היכן הוא מונח? איפה אפשר לראות אותו? התשובה היא, שהוא אלוקות. הקב"ה מכניס בבני האדם שכל, לכל אחד באופן אחר ובצורה אחרת, והסיבה לכך, כי כל אחד יש לו תפקיד לגלות אלוקות באופן אחר ובצורה אחרת.

כל אדם נברא בשלימות

אנו צריכים להתרגל למושג הזה. כשהקב"ה ברא את האדם, הוא ברא אותו באופן מושלם. וכדברי האור החיים 'הק' בפרשת שמות שהקב"ה אומר למשה (ד, יא): מי שם פה לאדם. אם נתתי לאדם כח לדבר בפיו - זהו שלימותו, ואם אותך עשיתי כבד פה וכבד לשון - זהו שלימותך. אין אדם בלתי מושלם. ילד שלומד בתלמוד תורה וכישרונו אינו כל-כך טוב, הוא לא יכול לקרוא את האותיות, הוא רואה אותן הפוך, קשה לו להבדיל בין אות לחברתה - אנו חייבים להתרגל לכך שזהו שלימותו.

המערכת החינוכית גורמת לנו לחשוב שזה לא שלימות. אומר לנו האור החיים 'הק': "לא נכון! זהו שלימותו". למה??? והרי

אינו מצליח? ונכרכים סביב זה כל-כך הרבה קשיים. הילדים מתלוצצים ממנו, המלמדים מרימים עליו את קולם ומסלקים אותו פעם אחר פעם, ועכשיו כבר צריך לטפל גם ברגשותיו. התירוץ הוא שלכל אחד יש שליחות אחרת ותפקיד אחר, ובשביל שלימותו הוא צריך לעבור את מה שהוא עובר וכך יפרסם אלוקות. אנו חייבים להתרגל לזה, כי הרוח הנושבת במחנינו היא הפוכה, וצריך להלחם בזה, כי זה כפירה.

את קומתך דמתה לתמר

הנה במדרש רבה (פרשת במדבר) כתוב שבני ישראל דומים לתמר - "מה תמרה זו אין בה פסולת, אלא תמרים לאכילה, לולבין להילול, חריות לסיכוך, סיבים לחבלים, סנסנים לכברה, שפעת קורות לקרות בהן את הבית, כך הם ישראל, אין בהם פסולת, אלא מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי אגדה, מהם בעלי מצוות, מהם בעלי צדקות".

הא לך דברים מפורשים שלכל אחד יש שליחות אחרת, לכל אחד יש תפקיד אחר. הצדיקים כולם אומרים זאת, אבל לפעמים שומעים דברים הפוכים מפי בעלי השקפה מעוותת, וכאן אנו רואים את דברי המדרש שאין אחריהם כלום. כן יש להזכיר את דברי הערוגות הבושם' (פרשת חיי שרה) שכל אחד משלים את עצמו באופן אחר, האחד עם גמילות חסדים, השני עם תורה, וכן הלאה. וכאמור, הדברים מפורשים במדרש. לכל אחד יש דרך אחרת לגלות אלוקות.

ובעץ חיים למהר"ח ויטאל זיע"א כתב: "אין בריה דומה לחברתה וכל הנבראים כולם לצורך גבוה, כי אין יניקת כולם שווה, אף לא תיקון כולם שווה, ותתקן החלבנה בקטורת מה שלא תתקן הלבונה". הנה שפתיו ברור מיללו שכל אחד צריך לעבוד את ה' עם המצבים שלו, הנסיונות שלו, הכוחות שלו והכישרונות שלו, ובזה הוא מקיים את תפקידו.

כך מפרסמים אלוקות

וכשהאדם מבין זאת, הוא מתחיל לשים לב שיש לו משהו בפנים. יש לו הבנה למשהו. אולי יש לו את ההבנה בגלל שעבר איזה ענין בחייו, וזאת בנוסף לכלים שהיו לו מראש שיוכל להבין את מה שעבר. בכלל אין נפקא מינה באיזה תחום מדובר, הבנה זו שיש לך, תכליתה לפרסם אלוקות. אם אתה מבין שהכישרונות הם קדושה, אם אתה מבין שהם הדברים העדינים ביותר שקיימים בבריאה, עליך לפרסם אותם.

ואיך מפרסמים אותם? על-ידי שמוציאים אותם מן הכוח אל הפועל, על-ידי שאתה לוקח את כישרונותיך ומוציא אותם באופן הנכון, וכפי שרבינו המחבר כתב בסוף הפרק השלישי, ראשית כל, בכמות, שאתה מתמסר לגמרי לעזור לאנושות באמצעות כישרונותיך, וכפי שכתב הרמב"ם בסוף הלכות שכירות שיעקב אבינו עבד אצל לבן בכל כוחו, וכן צריך להתנהג כל שכיר. שנית, באיכות, ע"י שאתה נזהר לייחס את הכשרון לעצמך כמה שפחות. זה שייך להקב"ה ואינו קשור כלל אלי. האנשים הם כלים, ולפני שבאים לעולם הקב"ה משפיע בהם אלוקות, כאן הוא משפיע נשמה של מדת החסד, כאן הוא משפיע נשמה של מדת הגבורה, וכאן של תפארת שבנצח, וכך עשה גם אותי. הוא השפיע בי

כשרון לנגינה ומוסיקה וכך הוריד אותי לעולם.

במה יתגאה ואין הכשרון שלו

הוא סך הכל בן שנתיים, מה יש לו להתגאות? רבינו המחבר מביא בהקדמתו פסוקים המדברים בענין זה - איך יכולה המכונה להתגאות על מי שיצר אותה? טפשות היא להתגאות! **האדם מבין שהוא כלי ומה שהוכנס בתוך הכלי לא היה תלוי בו. עליו רק מוטלת האחריות** שלא לבזז אותו, אלא **ישתמש בו כל היום**. תהלתי יספרו זה לא רק בבית הכנסת, אלא גם כשהוא עוזר לאחרים בכישרונו. **אדם שיש לו גישה לבחורים ויושב ומקשיב לבחור ונותן לו עצה טובה**, מה זה אם לא 'תהלתי יספרו'? לא רק מפני שבחור זה נתקרב עכשיו אל ה', אלא מפני שהשתמש בכישרונו לעבודת ה' וקיים בזה את תפקידו. ואע"פ שמקבל על זה תשלום, אין זה מגרע, כי סוף כל סוף אינו עושה זאת בעבור הכסף, אלא כדי לקיים את תפקידו, כי הוא מבין שאם ניתן לו הכשרון, לא לחינם ניתן לו, אלא כדי להשפיע לאחרים.

בארץ ישראל מקובל שמזמינים תבניות ביצים והן מגיעות עד פתח הבית, והנה מה עושה אחד שפותח את דלת ביתו ורואה לנגד עיניו ארבע מאות תבניות ביצים? לו היה רואה שתי תבניות בלבד, היה מבין שהן ניתנו לו במתנה לצורך בני ביתו, אבל עכשיו שהוא רואה ארבע מאות תבניות, מה הוא מבין? הלא הוא מבין בוודאי שלא נועדו בשביל בני ביתו, אלא כדי לחלקן לרבים.

אף כאן, הקב"ה נתן לכל אחד כשרון מיוחד, ולא בשבילו ניתן לו, אלא כדי להועיל בו לרבים. הלא אלוקות הוא ואם כן אתה צריך לפרסמו. אתה צריך לגלותו באופן שאנשים יראוהו בניקיונו וזכותו, וזאת כאשר יראו שאינך מייחסו אליך כלל. אתה תורם אותו לרבים כי אתה מבין שאינו שלך, ואז ירגישו אלוקות.

נדבן זה שתורם סכום כסף אך מוודא תחילה שכותבים את שמו, ואף מבקש שיביאו לו את הנוסח לפני הפרסום כדי לראות האם זה מספיק גדול ובולט, ומראש תובע בפה (או שהדבר מובן מאליו) שיחניפו לו ויצטלמו אתו ורק כך יתן את תרומתו, כסף זה אינו מגלה אלוקות. שיהיה ברור! הכסף הזה אולי יבנה קיר, אולי יגרום לכך שיהיה קפה לבאי בית ה', אבל אלוקות זה לא יגלה. לעומתו, יהודי זה שהקב"ה נתן לו קצת שפע של כסף, ומחלק אותו לאלמנות ויתומים מבלי שאף אחד יידע, כסף זה יגלה אלוקות.

קירוב יהודים במדת החסד

ושוב בענין התמרה שאין לה פסולת, ונסביר לפי המושגים של ימינו: בחור זה שסולק מהישיבה, לא פעם ולא פעמיים, ועכשיו כאברך הוא מסתובב בעולם ומחפש את עצמו, הנה ברור הדבר שהוא זקוק ליראת שמים ומותר לו לקחת את עצמו בידיים ולהתחיל להשקיע בסור מרע ובתורה ותפילה ובכל הענינים, אבל אם הוא מתחיל, לדוגמא, לעזור לחולים ולבני משפחותיהם, ומסיע אותם לבתי החולים הלוח ושוב, ואפילו נשאר ער בלילות בגלל זה, מבלי לספר על כך לאף אחד, אלא הוא עושה זאת רק מפני שיש לו געשמאק (משיכה) לכך, אין הוא שואב סיפוק בעלמא, אלא הוא מפרסם אלוקות. החולה הזה יתפלל מחר יותר

טוב. אתם יודעים למה? כי הוא הרגיש את אורו של הקב"ה.

חז"ל מספרים שאברהם אבינו האכיל את העוברים ושבים, וכשביקשו להודות לו, אמר להם: אין הלחם שלי, אלא של הקב"ה, תנו לו תודה (סוטה דף י'). הנה מה העומק בזה? העומק הוא שהוא נתן להם חסד שאין מעורב בו שום דבר אחר. הוא אמר: אין זה קשור אלי. להקב"ה יש מדת החסד וברא אותי במדה זו. הלא תראה שיצחק ויעקב לא קיבלו נשמה כזו, כי היה להם תפקיד אחר. אברהם אבינו ראה שהוא נברא בנשמה כזו, ואמר: כפי הנראה קיבלתי נשמה כזו כדי ליתן אוכל לבני אדם. ואז כשביקשו להודות לו, הרגיש באמת שזה לא קשור אליו. והללו הודו להקב"ה כי הכירוהו מתוך פרוסת הלחם, הם ראוהו דרכה.

וכך הוא בכל סוג של חסד, בכל סוג של הטבה. עם כל סוג של כשרון שאתה מטיב באמצעותו לעולם, אתה מפרסם אלוקות. ולא נטעה! אף מי שמפרסם אלוקות, יתכן שרגע לאחר מכן יעבור עבירה, ובוודאי יענש על כך. אין זה תירוץ שבגלל שהוא ער בלילה ומסייע לחולים, אינו צריך להתפלל שחרית או שמוחר לו להסתכל במקום האסור. לא, לא! התורה לא השתתה אף לא בכחוט השערה. אבל את ההגדרה צריך להבין. שכאשר האדם הולך ונותן מכישרונו בידיעה שהוא קיבל אותו אך ורק כדי להעבירו בדומה לאיש דואר, הרי הוא מפרסם אלוקות, וכיון שהוא מפרסם אלוקות, הרי הוא משלים את עצמו.

אין דרך אחרת

החלק המפחיד הוא ש'רק' ככה משלים האדם את עצמו. אכן את זה אין אנשים אוהבים לשמוע. אי אפשר להשתלם אחרת. האדם אינו יכול לומר: קבעתי עתים לתורה, קיימתי מצוות. כיון שלא השתמש במערכת הפנימית שלו לקיים עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, לא השלים את עצמו. הן כך כתב הרמב"ן שזוהי התכלית היחידה שבעבורה ברא הקב"ה את האדם. האדם צריך להגיע למצב שבמשך עשרים וארבע שעות ביום הוא עוסק בכך.

אמנם כן, זה הולך לפי סדר, ואם הוא יודע שאם לא ילמד תורה במשך כמה שעות ולא יתפלל כמו שצריך, לא תצא ממנו אלוקות אלא גאוה, הרי הוא לומד ומתפלל ומבקש מהקב"ה שיסייע לו ומקבל יסורים באהבה ואוהב את התוכחות, וכן הלאה כל מ"ח הקנינים, ואז כשהוא משפיע מכישרונו, יוצאת ממנו פנימיותו ולא דברים אחרים. אם לא תהיה לו לאדם יראת שמים ולא יחזור בתשובה, אזי כשישפיע מכליו, יצא ממנו כל הלכלוך - גאוה ותאוה וכבוד, וזהו דבר בלתי נכון. כך אין האדם מקיים את תפקידו. אכן האדם מבין שבשביל קיום תפקידו, הוא צריך להזדכך הרבה, ואז יוכל להעביר את פנימיותו לאחרים.

הגדול לפי גדלו והקטן לי קטנו

הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל היה אומר הרבה בהספדיו כשהוא מלא התרגשות: "כל אדם הוא כלי, יש מי שמקבל כלי גדול ויש מי שמקבל כלי קטן, אבל לכולם יש תפקיד אחד - למלא את כליו עד גדותיו, וכשיש מי שמילא את כליו בשלימות, הרי הוא יותר גדול מאדם גדול שלא מילא את כליו בשלימות".

ביקש משה לדעת מהו תפקידו. והקב"ה אמר לו: תפקידך הוא שכאשר תהיה למישהו בעיה, יבוא אליך ותצטרך לעזור לו, וכל פעם שייכשלו בחטא, זה יהיה על אחריותך ותצטרך לבקש עליהם רחמים. משה רבינו קיבל על עצמו את התפקיד, וכך באמת היה. ה'אור החיים' הק' כותב שם בלשונו: "באמצעות מה שטרח בהם ומה שסבל מהם והמסתעף מאמצעות הנהגתו הטובה עמהם, השיג מדרגה זו ליקרא איש האלוקים".

וירד משה מן ההר אל העם

אם נראה כמה פעמים חשדוהו ובאיזה דברים חשדוהו, הלא זה יעביר לנו צמרמורת בגוף. חשדו בו שגנב כדאיתא בירושלמי בשקלים (פ"ה ה"ב) שכאשר גבו את הכסף למשכן, חשדו בו שהוא לוקחו לעצמו, וכן עקבו אחריו כדכתיב (כי תשא לג, ח) "והביטו אחרי משה", ואיתא במדרש תנחומא והובא ברש"י (קידושין לג, ב) שאמרו: ראו כמה עבים שוקו כמה צוארו שמן, הכל משלנו. ועוד יש בסנהדרין (ק, א) על הפסוק בפרשת קרח וישמע משה: מלמד שחשדוהו באשת איש שנאמר (תהלים קו, טז) ויקנאו למשה במחנה, א"ר שמואל בר יצחק: מלמד שכל אחד קינא לאשתו ממשה. וכן הטריחוהו בלי סוף. הם ביקשו אוכל, וכשהביא להם, אמרו: לא את האוכל הזה אנו רוצים. אנו רוצים את האוכל האיכותי.

כפי שקורה לפעמים שהבחורים בישיבה קטנה באים להפגין כנגד המגיד שיעור בטענה שאינם אוהבים את האוכל שהגישו להם בארוחת הצהריים ולכן הם לוקחים את כל האוכל ודוחפים אותו לחדר הר"מים? והמגיד שיעור לא יודע מה לעשות. הוא שואל: "האם בשביל זה אני נמצא כאן? הרי לקחו אותי כדי ללמוד אתם את הסוגיא של 'מיטב'. יש רשב"א, יש רא"ש. בשביל זה לקחו אותי. האם מוטל עלי לטפל בהבלים כאלה?! ילדים קטנים! הוא לקח לי, הוא התיישב על מקומי... זה לא בשבילי".

עכשיו תחשבו על משה רבינו. משה רבינו הרי נולד מהול ונתמלא אז הבית כולו אורה, ואף היה נשמת כלל ישראל, האם הוא צריך להיות עסוק בכאלה הבלים?! הלא זה ממש בל תשחית! תמנה מישהו אחר על זה. חבל! תן למישהו אחר שיעשה את העבודה השחורה וכך יוכל הוא לשבת על התורה ועל העבודה ולהתעלות. חבל! כלל ישראל מאבדים אדם גדול. אם הוא צריך להיות עסוק בדברים כאלה, מי יהיה הגדול הבא? אתם מכירים את השפה הזאת?

אך לא! השקפת התורה היא שונה. לאחר שמשה רבינו קיבל כל-כך הרבה השגות, אמר לו הקב"ה: יש לי תפקיד בשבילך - לטפל בהבלים של ישראל. אם אינם מרוצים מהמן - תטפל בהם; אם הם רוצים שלי - תבקש בעבורם שלי. הם חטאו? תראה מה צריך לעשות בשביל זה. זה היה תפקידו וזה מה שעשה במשך כל שנות מנהיגותו. ומה היה בסוף? העידה עליו התורה שבאמצעות כל אלה, השיג מדרגה זו ליקרא 'איש האלוקים'. מה הפירוש איש האלוקים? פירושו המילולי הוא שהאלוקות שבתוכו, קיבלה אצלו ביטוי כה חזק, שגופו נהיה שקוף. זהו קרן אור פניו. אין זה איזה דבר שולי, אלא סימן הוא שהגיע לשלימות

כך כתב בפרי צדיק ובעוד ספרים¹ שמשה רבינו הבין שאצלו אין העסק פשוט, כי הוא קיבל כלי גדול מאוד, ולכן היה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה. וכעין זה יש בשם הרשב"ב מליובאוויטש זיע"א שראה אנשים מהדורות האחרונים, הוא ראה כמה קשה יהיה להם, ואמר לעצמו שלפי כליהם, יעמדו המה במקום יותר גבוה מהם, כי זהו הכלל: אם קיבלת כלי קטן ומלאת אותו, הגעת לתכליתך; אם קיבלת כלי גדול ולא מלאת אותו, אתה נמצא במדרגה נמוכה בהשוואה לזה שקיבל כלי קטן ומילא אותו.

משה רבינו לא התפעל ממתפרים גדולים

בשבט יהודה הביא מה'שפת אמת' שהיה אומר שמשה רבינו הרגיש כפקיד בבנק שעוברים תחת ידו סכומי עתק ואינו מתרגש מסכומים של מאה אלף דולר או מאתיים אלף דולר. ילד או מבוגר שיש לו שכל של ילד, מתרגש מסכומים כאלה, אבל הפקיד בבנק, אינו מתרגש, ראשית, שהרי אין הכסף שלו; שנית, כי הוא יודע שכאן מתעסקים במספרים גדולים. משה רבינו הבין שהוא נבחר להתעסק במספרים גדולים, ולכן היה בענוה, ראשית, כי הבין שאין הסכומים שלו והוא רק הופקד לעמוד בתווך ולהעביר אותם לבני ישראל, שנית, כי ירא היה שלא מילא את תפקידו.

רואים כעין זה הרבה בחז"ל, וכהא דאיתא במסכת ברכות (כח, א): כשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיון שראה אותם התחיל לבכות. אמרו לו תלמידיו: נר ישראל כו' מפני מה אתה בוכה? אמר להם: אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי, שהיום כאן ומחר בקבר כו' אף על פי כן הייתי בוכה; ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים כו' ולא עוד, אלא שיש לפני שני דרכים, אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי - ולא אבכה?! אכן, זה היה לא סתם ענוה, אלא ענוה שנובעת מכך שידע שקיבל כלי גדול מאוד, ומי יודע אם באמת מילא אותו עד גדותיו.

כך נעשה משה איש אלוקים

אך הבה ניגש אל החלק השני של משה רבינו. הנה התורה מעידה עליו שבאמת הגיע אל תכליתו, והוא בסוף החומש (וזאת הברכה לד, י): "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים". ובאור החיים הק' על הפסוק (שם לג, א) "וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלוקים", כתב שמפני כך נקרא איש האלוקים, כי מילא את תפקידו בשלימות. ומה היה תפקידו? תפקידו היה להתמסר לבני ישראל ולטפל בהבלים. ומראש הזהירו הקב"ה על כך, כדאיתא במדרש (פרשת וארא) על הפסוק ויצונו אל בני ישראל: "אמר להם הקב"ה: בני סרבנים הן, רגזנין הן, טרחנין הן, על מנת כן תהיו מקבלין עליכם, שיהיו מקללין אתכם, שיהיו מסקלין אתכם באבנים".

הנה כי כן, הקב"ה הוא זה שהשתמש במטבע לשון זה. הוא שאל את משה: אני רוצה לתת לך תפקיד, האם אתה מוכן לכך?

1 ראה לדוגמא 'באר מים חיים' לך רב, יב, א. ד"ה ובבחינה זו.

כזו, שגופו התבטל לגמרי לשליחותו וקורן ממנו אלוקות. הוא עומד כאן ואתה רואה השראת השכינה. גילוי האלוקות שבתוכו כל-כך חזק, שצריך להשים מסוה על פניו.

שנשאו לבו לשבור הלוחות

ועל זה אמר הקב"ה בסוף התורה: הבה ואספיד את משה. בדרך כלל אין הקב"ה נושא הספדים, אבל אצל משה אמר שהוא רוצה להספיד. אני רוצה לספר מי היה משה רבינו. ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל (חזאת הברכה לד, יב). פירש רש"י: לעיני כל ישראל - שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר (עקב ט, יז) ואשברם לעיניכם. הקב"ה אמר: ההספד שלי על משה, אינו על השגתו הגדולה בתורה, ואף לא על כך שהיה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה. הדברים האלה נחוצים מאוד, ונס שהיה להם אותם, אחרת לא היה יכול להגיע לתכליתו. אבל האם אתה רוצה לדעת מה הנקודה? או רק את מה שליד הנקודה? הנקודה איננה אפילו זה שהיה עניו, אלא בגלל שהיה עניו, הגיע לתכליתו וקיים את שליחותו בשלימות.

ומתי היה השיא של קיום שליחותו? כשירד לאחר ארבעים יום וראה מה שעוללו ישראל, ועמד בפני התלבטות כדת מה לעשות, ואז אמר: אני יודע שעלי מוטל להציל את ישראל, כי לכן נבחרתי. מי יהיה זה שיבנה את הלוחות מחדש? איני יודע, אבל דבר אחד אני יודע, שהקב"ה הטיל עלי תפקיד לטפל בבני ישראל, וכיון שכן אני צריך לשבור את הלוחות, כי הלוחות הראשונות אינם יכולים להינתן לחוטאים (כמו שכתב רבי צדוק זיע"א ועוד מהצדיקים), ואם יתקיימו הלוחות, יתקיים חס ושלום "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם" (כי תשא לב, י). הפיל את הלוחות מידיו ושברם.

הנה כי כן, זו היתה ההחלטה הקשה ביותר שהיתה לו במשך כל שנות חייו, ואף אחד מאתנו אינו מסוגל לקבל החלטה כזאת, אבל משה רבינו הבין מה שליחותו ואמר: אני צריך לעזור להם לישראל, על-ידי שאשבור את הלוחות, והלוחות השניות כבר יוכלו להתקיים גם במצב כזה, עם תשובה ומחילה. ועל זה אמר לו הקב"ה: אשר שברת - יישר כוחך ששיברת. הוא הסכים על ידו.

איזוהי אשה כשרה?

ההמושג הזה קיים לא רק אצל משה רבינו, אלא גם אצל כל אחד ואחד מאתנו. כשאתה מתבונן לדעת מהי שליחותך, ואתה משתדל למלא אותה בשלימות, אתה נעשה על-ידי כן איש אלוקים. הנה חז"ל (תנא דבי אליהו) אמרו: איזוהי אשה כשרה? - העושה רצון בעלה. ובוודאי נסיון גדול הוא. יש כאן אשה בעלת כשרון ומלומדת, ורצונה לשדד מערכות, אך היא צריכה להשתמש בכוחותיה באופן אחר, כי שליחותה היא לעזור לבעלה, לבנות ולהעמיד את הבית על תילו. שליחותה היא לגדל את ילדיה, אבל היא לא רוצה. היא מעדיפה לקבל תואר ולעשות קריירה. אכן בציבור החסידי מחנכים מראש באופן הקרוב יותר אל האמת, אך גם אצלם (בפרט בחו"ל) הנסיון עדיין קיים.

עכ"פ על האדם לדעת מהי שליחותו, והוא צריך לחדד זאת היטב, כי אם תהיה לו טעות בזה, לא יוכל למלא את כליו. למה

הדבר דומה? לפעמים כשנוסעים בכביש בעל שני נתיבים, צריכים להאט את מהירות הנסיעה, ולא מפני שאירע משהו במורד הכביש, אלא מפני שיש כמה נהגים שכל הזמן עוברים מנתיב לנתיב, כי הם בטוחים שבנתיב השני נוסעים מהר יותר, וכיון שהם מדלגים מצד לצד, ולכן הם מאיטים, ואף הנוסעים אחרים צריכים להאט את מהירותם, כי הם חוששים שיתנגשו בהם.

ואל הנמשל: כשאין האדם מכיר את שליחותו היטב, הוא צריך להיזהר על כל צעד ושעל, שהרי אינו רוצה לפגוע חס ושלום או להתכבד בקלון חבירו, ולכן הוא מנצל רק עשרים אחוז מהכוח שיש לו. והוא עובד על מידותיו... כן! אל תסתכלו עליו בזלזול. הוא עובד נפלא, כי הוא נושך את שפתיו כל העת - אינו אומר כלום, אינו עושה... אבל למעשה, גם את מה שיש לו אינו מוציא החוצה.

בכל צוות של מוסד נוכל לראות שנים שכאשר היו ילדותיים צרחו זה על זה והסתכסכו, וכאשר התפכחו, התחיל כל אחד מהם לבצע רק שלושים אחוז מעבודתו, כי הוא כאוב על שלושה או ארבעה אנשים מהצוות ואינו רוצה ליפול שוב לבור הזה, ונמצא שאינו נעשה איש אלוקים. אין לו חיות, אין לו תפילות, אין לו כלום, והוא חושב שיש לו עבודת המדות. יש לו אולי את החלק הראשון של עבודת המדות, שאינו מדבר על פלוני, אבל לא זוהי התכלית. התכלית היא להיעשות איש אלוקים. ובשביל זה צריך האדם להתפלל להקב"ה שיעזור לו למלא את שליחותו טוב יותר.

תפקידה של עקרת הבית

אם נחזור לעקרת הבית, הנה כשלמדה בסמינר, אמרו לה שהיא צריכה לכלכל את ביתה, כי אם בעלה יישאר בלימוד (כפי מה שהרחוב קורא להישראל בלימוד) עד מאה שבעים וחמש שנה, זה ייחשב לה להצלחה מסחררת (ולא משנה איזה דברים אחרים הוא עשה), ואם בטעות, חס ושלום, חס ושלום, יעסוק באיזה דבר נוסף ללימודו, זה ייחשב לה לכישלון נורא, והיא תהיה בושה גדולה לעולם. וכיון שכך אמרו לה, לכן היא צריכה לעשות עכשיו כל דבר אפשרי, לקרוע את עצמה וללכת למקומות בלתי כשרים וללמוד קורסים מקורסים שונים, כי מה זה משנה? אני הרי צריכה להגיע אל התכלית! אם לא אגיע לאותה תכלית, מה יהיה לי להראות לעצמי ולאחרים? שהוא יצא לעשות חס ושלום איזה דבר לפרנסת הבית?! הלא אתגלה ככישלון ואצטרך להתחפר באדמה!

אכן כן, כשאין האדם יודע בבהירות מה שליחותו ומה הוא צריך לעשות, אזי אינו עושה כלום, וכיון שאינו עושה, נמצא שאינו מפרסם אלוקות. החמימות שהאשה קיבלה, ההרגשים המיוחדים שקיבלה, הבינה יתירה שקיבלה, אם אינה משקיעה אותם במקומות הנכונים, זה יוצר את כל הבעיות הקשות, כידוע לכל. הבעיות אינן נובעות מכך שהעולם משוגע ומטורף והניסיונות קשים מנשוא. במקרה זה נכון שהניסיונות קשים ביותר, אבל יש בעיה שקודמת לכך, והיא מה שהאשה השקיעה את כוחותיה בדברים אחרים. היית צריכה להשקיע אותם בילדיך. למה הקב"ה ברא אותך עם הכוחות האלה? הלא היה יכול לברוא אותך עם לב קשה כאבן! הוא ברא אותך ככה כי

יש לזה תכלית, שתוכלי לרדת אל ילדייך ולהבין אותם ולטפל בהם ולהתמסר אליהם. כשאת משקיעה במקומות אחרים את ההרגשים שקיבלת, זה נראה כפי שנראה. הוי אומר: עוד לפני שהגיעו הבעיות מבחוץ, הבעיה כבר היתה קיימת מבפנים.

וכאמור, אצל כל אחד זה כך, ובאמת אין זה קל. **על האדם לעבוד בכל עת לשפר את שליחותו עוד ועוד, ולעבדו מכל צד, אבל דבר ראשון צריך לדעת את היסוד. עליך להבין שהכוחות אינם יכולים להישאר בפנים. הם חייבים לצאת החוצה ודווקא במקום הנכון.**

תחילת ה' יוביל אותך הלאה

אכן רבים ישמעו כן יתמהו: איך אדע מה שליחותי? מי יגלה לי ברוח הקודש מה בדיוק שליחותי? הנה יסוד גדול יש אשר **רבים מהצדיקים** דיברו עליו, ואחד מהם הוא בדברי יחזקאל פרשת ויחי לגבי יעקב ששיכל את ידיו על מנשה ואפרים. הוא מבאר שם שיש מהלך של סור מרע ויש מהלך של עשה טוב. יוסף חשב שצריך ללכת במהלך של סור מרע, אמר לו יעקב: לא כן, אלא צריך ללכת במהלך של עשה טוב, כי אי אפשר לסור מן הרע אלא על-ידי עשה טוב. ולענייננו, **תחילת לעסוק במה שברור לך והקב"ה כבר יעזור שזה יתרחב.** מי שידע איזה כשרון יש לו, הלא תמיד יש מקום אחד שבו הוא בוודאי יכול להשתמש בו. הוא יכול להשתמש בו בביתו, הוא יכול להשתמש בו בשביל ילדיו, הוא יכול להשתמש בו בשביל איש אחד שזקוק לכך. **ואם יעשה כן, זה יתרחב, וכך יוכל להגיע לבחינת איש אלוקים.**

יטען האדם: "אם אני יכול להשתמש בכישרוני רק במקום אחד, אין זה שלימות?". נכון, אבל במקום זה שאתה יכול להשתמש בו - תשתמש בו.

תורת חסד על לשונה

נביא דוגמא פשוטה. כשהאדם יושב ולומד, אם הוא בחור בישיבה, אם הוא אברך בכולל, יש לכם מושג כמה הוא יכול להשתמש שם עם כשרונו? "חז"ל (סוכה מט, א) אמרו שהתורה הנעלה ביותר היא תורת חסד - תורת חסד על לשונה. אכן כן, בגבולות התורה עצמה יכול האדם ליתן מכישרונו בכמה וכמה אופנים. לא נדבר כעת על כח ההסברה, כי זהו דבר פשוט שמי שיש לו כח כזה, יכול להשתמש בו בתורה, ואין צריך בשביל זה שיעור. אבל כמו"כ יש עוד כשרונות הרבה. הן ידוע שכאשר האדם לומד בחברותא, יש הרבה מאוד כשרונות שצריך כדי שהחברותא תעלה יפה. הרי כל אחד מגיע עם החבילות שלו, ואין זה קל שיתקיימו יחד בשלום ובאחווה.

אכן הרבה אנשים יש להם הבנה שמקורה בטעות. הם אומרים: מילא שלום בית, כי אין ברירה, אי אפשר להתגרש כל יום. אני חייב לעשות כל מה שצריך כדי שישירה בינינו השלום. זאת ועוד, הרי הדבר ידוע שצריך לעבוד על שלום בית. שהיא מטרה בפני עצמה. תיכנס לחנות ספרים ותראה כמה ספרים יש על שלום בית. אבל כשאני לומד בחברותא, הרי לא באתי בשביל עניינים אחרים. באתי רק בשביל ללמוד. לחברי יש כאבים, הוא אוהב לעשות כך ולעשות כך - לך-לך לחיים ולשלום. לטפל באנשים בעייתיים, את זה אעשה בבין הסדרים, בסדר? עכשיו אני רוצה

ללמוד.

אמנם כן, לטענה זו יש חלק שהוא בוודאי אמת, כי הוא באמת רוצה ללמוד, אבל מדוע לא תבין שכך אתה נבנה? נכון שלפעמים אין אפשרות להתעסק בדברים מעין אלה, ובוודאי שאינו צריך לבזבז זמן שלם על זה, אבל בכל חברותא, יש תמיד פינות כאלה שאפשר לנצלן. אחד מגיע באיחור, והשני יושב ונאנח, והכעס והשנאה מפעפעים בו - מה אני עושה אתו? **יש לך כשרון, תנצל אותו לטפל בזה.**

המתן מעביר את מה שנלבו

וכפי שזה נוגע לחברותא, כך הוא נוגע לענין חינוך, ויסוד גדול הוא בשיעור זה. **טעות מצויה היא שהאדם חושב שאם הוא צריך להעיר למאן דהו, אם זה בנו או תלמידו או החברותא שלו, הוא צריך להעביר לו את מה שהוא מרגיש.** מאחר שהלה עשה עוול, הוא מרגיש איזה רגש כלפיו. הוא מרגיש כעס, או מרירות, או אכזבה, ואומר בלבו: אינני יכול לומר לו סתם בקרירות. הרי אני רוצה שיבין מה שהוא עשה, ואם כן אעביר לו את זה יחד עם הרגש שאני מרגיש. וכך הוא אומר לו את מה שיש לו לומר כשהיא מתובלת בחושך ענן וערפל. **לדבר זה יש אפס תועלת,** ולדברי ה'חובת הלבבות', זה מוסיף חושך בעולם, כי זהו הצד השני של מה שפתחנו בו. בדיוק כמו שכשאתה מעביר כישרון ושמחה ונפש בריאה לזולתך, אתה מפרסם אלוקות, ולכן הלה רוצה אח"כ להתפלל ולהודות, כך הוא להיפך כשאתה מעביר עצבות ומרה שחורה.

זה נורא נוראות. רואים לפעמים ילד שאינו רוצה להתפלל ואביו מתרגז ומתחיל לירות גיצים מעיניו - תעמוד יפה! תסתכל בתוך הסידור! מה אתה מסתכל לכל הצדדים? הילד כאילו אינו שומע. הוא ממשיך להסתכל לכל עבר, ואינו מוציא אפילו מילה אחת מפיו. תיקח אותו ילד ותכניס אותו לאטמוספירה אחרת, אטמוספירה של שמחה ושל בריאות הנפש, ותראה שמעצמו הוא לוקח את הסידור ושואל אם כבר שקעה החמה ומתחיל להתפלל ערבית. כלל ברזל הוא ואינו קשור לחינוך בלבד. חינוך הוא רק מקום אחד שהוא נגלה שם. **כשאתה מביע את ההרגשים הכאובים שלך החוצה, אתה מפזר חושך. לו היית מקבל יסורים באהבה, לו היית נמצא במצב מרומם, לא היית מרגיש כך.** ובכן, אתה לא נמצא כעת במצב מרומם, וזה מה שאתה מעביר לבנך. ותמיד כאן עולה השאלה - "שלא אומר לו? שלא אומר לו כלום?!" שאתן לו לעשות מה שהוא רוצה? "לא! אתה יכול לומר לו, אבל תאמר לו כשאתה מלא אור, כשאתה מלא שמחה, כשאתה מרומם, כי אז תעביר לו אלוקות, וכפי שראינו לעיל בענין הירא ורך הלבב, שמה שיש לו לאדם בפנים, זה מה שהוא מעביר הלאה.

מתפל בעל נפש בריאה

אכן בדרך כלל מטפלי הנפשות שמצליחים, הם אלה שיש להם נפש בריאה, כי כשיש לו לאדם נפש בריאה ומדבר עם זולתו כמה שעות (ואפילו פחות מזה), הלה יוצא איש אחר. נפשו מתרפאת על פי מהלך זה של האיש הירא ורך הלבב. לא משנה עם דיברו על דא או על הא. הוא אמר לו כמה דיבורים של אמת ודי בכך.

לעומת זאת, אם המטפל אין לו נפש בריאה, הוא יוכל לדבר ולכתוב ולהראות ולהסביר, אבל המטופל יברח באמצע ויטרוק את הדלת ויכעס עליו כל ימי חייו. זה תלוי אך ורק בזה ולא בשום דבר אחר. תבדקו את זה ותראו. כך זה עובד. יש שהמטפל מתגאה ומתנשא בלבד, וזה מה שהוא מעביר. ולא משנה כלל מה שהוא אומר.

כל זה הוא חלק בלתי נפרד מן העניין הזה שאנו עוסקים בו **שכאשר האדם ירפא את נפשו ואז יוציא לחוץ את הטוב שבתוכו, על-ידי שייטיב לאחרים, כגון שיתן לנזקקים להוצאות שבת או ירעיף מילים טובות לכל דצריך, יפרסם בזה אלוקות בעולם.**

הנה בעבר הזכרנו את דברי הגמרא **במסכת תענית** (כא, ב) באבא אומנא (מק"ז דס) ששדרו לו שלום ממתיתבתא דרקיעא כל יום, ואביי ורבא התפלאו במה הוא גדול מהם, והיינו כפי שראינו לעיל מהגר"מ פיינשטיין זצ"ל. אבא אומנא קיבל כלי קטן. הוא לא אביי ולא היה רבא, אבל היות שהוא קיים את תפקידו בשלימות, הוא פרסם אלוקות בעולם. ומה הוא עשה? איתא שם בגמרא שעשה שני דברים. אחד שנזהר בעניני צניעות, הוא הקפיד שיהיה מקום לגברים ומקום לנשים ושהנשים יהיו מכוסות בעת ההקזה, והשני שהשאר קופה בחוץ שמי שיש לו לשלם - ישלם, ומי שאין לו - לא ישלם, ושאל אחד לא יידע שלא ישלם. הוא עשה את עבודתו בנאמנות ונעשה על-ידי כן איש אלוקים.

אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך

רבינו המחבר אומר לנו: **אם אתה עושה את עבודתך בנאמנות, היינו שאין אצלך הבדל בין אם יש לך חשק או לא, אלא תמיד אתה עובד ומתקדם, והכל בשמחה עצומה ובהרגשת שליחות, ויחד עם כן אתה מסיר את עצמך מזה, ואתה עוסק בעבודתך רק מפני שנצטוית להעביר הלאה כאיש דואר... נניח שאתה יודע לתקן תקלות בחשמל, ומאוחר בלילה שכן מתקשר אליך לשאול אם אתה יכול לעזור לו בדחיפות. למרות אין לך חשק לעזור לו עכשיו, אבל אתה אומר לעצמך: מדוע הקב"ה נתן לי את הכשרון? אין זה משנה אם הלה היה צריך להעיר אותי משינתי או לא. בא! אעזור לך לאתר את התקלה. אם אתה עושה**

כן, תראה שייכנס בנפשך אור גדול. אתה תרגיש מרומם ובני ביתך ירגישו מרוממים.

אותו דבר בענין מי שעובד בהצלה, ופעמים שהוא צריך לעזוב באמצע סעודת השבת, או באמצע דבר אחר חשוב שהוא עוסק בו, ולהציל נפשות. אמר לי פעם איש הצלה: בכל פעם שאני יוצא כי בבית לא כל-כך נעים כרגע, והקב"ה עזר ושלח איזה ענין של הצלת נפשות, זה מביא פחות אלוקות, וכל פעם שאין לו חשק לצאת, אבל הוא יוצא בכל זאת כי צריך לעזור ליהודי, הוא מרגיש כל-כך מרומם. הוא אמר לי שהוא לא יכול להסביר את זה, אבל במקרים האלה אף אחד מבני ביתו אינם באים עליו בתלונות למה עזב את סעודת השבת וכדומה. כולם מרגישים מרוממים יחד אתו.

אכן אצל כל אחד הוא כך בנוגע לשליחותו המיוחדת לו. רבינו המחבר אומר לנו: **אני רוצה שתבין, אם תוציא את הכשרון שבך, ותודה לה' על שאתה זוכה להוציא ולעזור באמצעותו לאחרים, ותוך כדי כך תזכור שאין זה קשור אליך, ולכן הרבה פעמים תמשיך לעסוק בכך למען הזולת גם בלי קבלת תשלום, ולא תדבר מעצמך, אלא תעשה מה שצריך ותו לא, תפרסם בכך את הכשרון שהוא אלוקות, וממילא תיעשה איש אלוקים. תרגיש את הקדושה. הכשרון הוא אלוקות וכשאתה משתמש בו למען אחרים, אתה מחדיר את האלוקות לכל אברך וגידך. עליך להכיר בענין זה ולהודות עליו, ואז ממילא לא תצטרך לחפש סיפוק מכוחי ועוצם ידי ולא תצטרך שאנשים ידברו ממך וישבחו אותך.**

הטעות בדרך כלל נובעת מכך שאין האדם עובד מספיק חזק, ובוודאי שאינו עובד עם המחשבה הנכונה, כי לכן הוא מרגיש בריה שפילה, חסר ערך ומופרך לגמרי, ואז ממילא ע"מ להרגיש שהוא שווה משהו, הוא צריך לייחס דברים לעצמו ולפרסם קבל עם ועדה מה נאים מעשיו. אומר רבינו המחבר: תפעל הפוך, תודה להקב"ה, תוציא את הכישרונות עד הסוף. אתה יודע מה יקרה אז? לא יהיה לך נסיון בכלל כי תהיה מלא באלוקות ותרגיש מרומם. מי שמרגיש מרומם, אינו זקוק לכבוד המדומה, ואינו זקוק לתאוות, כי הוא מלא חיות ורגש מבפנים.

(נמסר ביום שלישי פרשת בא ו' שבט תשפ"ד)

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שפיצער שליט"א במסגרת מדור אמונה ובטחון מוקדם לרכישה:

טלפון - 052-761-2069
טלפון - 052-768-3249
טלפון - 052-760-4121

בית שמש:
אשדוד:
חיפה:

חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
חנות ספרים סאטמאר
חנות 'מול איצקוביץ'

ירושלים:
בני ברק:
בני ברק:

קול הביניי

718.686.8300 ארה"ב
072.257.7726 ארץ ישראל
03.300.0223 בלגיה
0204.586.2115 בריטניה

לקבלת הקונטרס המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל לכתובת
info@machonhavineini.com

לקבלת גיליון זה מדי שבוע
וטעימה יומית מדי יום במייל

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי
הרב שמעון שפיצער שליט"א

02.302.4389

או ב'קול הביניי' שלווחה > 1 0